

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a esc de 2 ori: Mercuria si Duminec'a. F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tiera esterne 16 fl. v. a. pe unu anu s6u 3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. II.

Brasiovu 197 Februaru

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Pentru Tofalenii

esposesionati de br. Apor au mai contribuitu prin d. Demetriu Cosma parochu gr. cat. din Feiurdu: 1. Rarea Todoru 1 fl. 2. Gocanu Simionu 1 fl. 3. Gocanu Iacobu 1 fl. 4. Lazaru Zacharie 1 fl. 5. Szilágyi Alessa 1 fl. 6. Taburzuca Grigorie 78 cr. 7. Coroianu Petru 19 cr. 8. Rarea Costanu 39 cr. 9. Popu Ilie 74 cr. 10. Campeanu Pavelu 82 cr. 11. Farageu Todoru 39 cr. 12. Utiu Ilie 39 cr. 13. Pinte Vasilie 39 cr. 14. Moldovanu Todoru tin. 39 cr. 15. Rarea Petru 35 cr. 16. Rarea Ilie 39 cr. 17. Cordosiu Ioane 39 cr. 18. Gliga Nicolae 39 cr. 19. Veduva Topanu Mari'a 78 cr. 20. Popu Todoru 63 cr. 21. Utiu Iovu 15 cr. 22. Lonca Ioane 43 cr. 23. Rarea Ioane 31 cr. 24. Tiepusie Ioane 35 cr. 25. Muresianu Grigorie 19 cr. 26. Utiu Simionu 39 cr. 27. Utiu Grigorie 39 cr. 28. Igritanu Vasilie 39 cr. 29. Infrascrisulu 1 fl. — Sum'a totala 16 fl. v. a. —

Pentru ce nu suntu romanii transilvani multumiti?

Atitudinea cea pacifica, care natiunea romana din Austria o a luat facia cu intemparile din anulu 1866 inc6ce, — si anume cu politic'a cea resbun6t6ria, ignor6t6ria si egoistica a elementulu maghiaru, — representatu prin una maioritata parlamentaria maiestrita, — a indemnatu p6te pe ministeriulu maghiaru (dicu maghiaru — pentruca, candu ar' fi ungaru, ar' trebui se fia altu modu compusu, si din alta maioritata parlamentaria esitu) a presupune si a lati in lume fam'a, ca romanii din Austro-Ungari'a suntu f6rte multiamiti cu starea lucrurilor interne de astadi.

Nemicu mai pucinu decatu ac6sta. — Si d6ca romanii totusi traiescu in cea mai deplina ordine politico-sociala, motivulu principialu este: „ca ei suntu de o convictiune si presimtire firma, provenit6ria din insusi cursulu naturalu alu lucrurilor, ca institutiuni basate pe o egemonia maiestrita, nu potu av6 durabilitate“, pentruca fiindu ele nenaturale, nepotrivite acestui statu, trebuie se se mistuiesca cu timpu ele inse-si pe sene si pe fetii lor.

Acest'a este convictiunea inteligentiei romane, si a clerului romanu; chiaru si acelu poporu de rondu, despre care in genere se dice, ca nu face politica — de 6race cugetarile lui arare-ori trecu preste marginile comunei ori ale jurisdictiunii, in care traiesce, — afla sub acestu sistemu in organismulu comunalu si jurisdictionalu destule anomalii, spre a pot6 conchide, ca in regiunile, de unde vinu acele anomalii, — trebuie se m6rga si mai reu treburile.

Inse dv. voiti a cun6ce nu numai starea faptica a nemultiamirei romanilor, ci si cauzele care au produsu nemultiamirea.

Vorbindu cu sinceritate trebuie se constatezu, ca unele cauze ale nemultiamirei romanilor suntu reminescentie dela guvernele precedinti, — carora apoi regimulu actualu, — si parlamentulu, din a carui maioritata a esitu elu, — a mai alaturatu

unu siru de cauze lungu, si este pe aici a mai totu adauge:

Eu voiu enumerá in urmat6riile sire unele din acele cauze. — Se intielege, ca aici nu ar' av6 nici unu folosu vreo disertatiune asupra lor, din punctu de vedere juridicu ori politicu; — folositoriu p6te fi numai cun6scerea parerilor din partea poporului asupra lor.

Incepu dar'

I. Cu peccatulu desfiintierii regimentelor confinari romane, si tractarea cu populatiunile acelor regimente dupa desmilitarisare. — Actulu desfiintierii in sine f6 privitu de catra toti romanii din Austria ca unu votu de neincredere in lealitatea romanilor catra statu si tronu; si cugetu, ca timpulu nu este departe, unde statulu insusi va recun6ce, ca acestu actu a fostu in contra interesulu seu. D6ca romanii in desfiintierea regimentelor romane transilvane au privitu unu blamu nationale, apoi in detragerea unoru proprietati, (a muntilor asia numiti „revindecati“) din posesiunea comunelor f6ste militarisate, si darea lor in posesiunea unoru familie maghiare, si celor siette judecie sasesci, pe temeiulu unoru titluri de proprietate f6rte dubiose — au vediutu una ura, o despretuire catra elementulu romanu din Austria, din partea acelor barbati de statu unguri si sasi, — cari conducea pe acelu timpu destinele transilvane. — Dupa ce familiilor respective, si celor siette judecia sasesci s'au recunoscutu titlurile de proprietate pe acei munti, — de ce nu li s'a datu dela statu un'a desdaunare amesurata pretensiunilor, 6r' donatiunea regelui si imperatului Iosifu II. se se fi lasatu in vig6re pentru f. granitari. — Cugetu, ca acei bani ce li s'ar fi datu ca desdaunare, ar' fi fostu mai bine elocati, ca multi altii imprasciati pentru desiertatiuni trecat6rie. —

II. Uniunea Transilvaniei cu Ungari'a pe basea unoru legi laterale, facute numai de elementulu maghiaru; — ce da acestui actu politicu unu caracteru f6rte odiosu. — Chiaru si acei romani, cari mai nainte erá pentru un'a uniune a Transilvaniei cu Ungari'a, pe basea: „cum s'a facutu aceea intre Ungari'a si Croati'a“, astadi, disgustati de atata siritia politica nemorale, si de tractarea — elementulu maghiaru, manifestatu in mii si sute de variatiuni in acesti 5 ani din urma, — nu voiesce a renuciá dorulu de autonomi'a patriei transilvane; — starea lucrurilor de astadi o privesce poporul insusi de unu ce momentanu. — Cine ne-a unitu — ne va si des-uní, ardiendu muculu la degetu, dice poporul. —

III. Legea electorala din 1848 croita numai spre a procurá nobilimei maghiare egemonia politica in regiunile etnografe romano-transilvane; din care apoi urm6za:

IV. Administratiunea maghiara in municipale romane, administratiune germana in municipale sase, si maghiara in cele secuiesci; — adica secuii si sasi cu administratiune municipale nationale propria, — romanii cu administratiune straina. — Asia cere dreptatea austro-ungara?

Si apoi, — candu acesti administratori eterogeni romanilor ar' av6 toti celu pucinu o cultura umana, — s6u ar' av6 c6va consciintia despre sublimitatea chiamarei lor. — Ei suntu inse 6meni crescuti in prejudecia de casta, si in prejudecia nationale, inimici romanilor, si multi neculti de spe-

riatu. Sub fanatismulu loru nationalu suferu chiaru poporul plugariu cumplitu. —

V. Calumniile indreptate in contra caracterulu politicu alu inteligentiei romane. De si poporul romanu scie, ca aceste calunnii, precum suntu: daco-romanismulu si alte naluce de soiulu acesta, suntu numai unele manevre ale ministeriului, nu ungurescu, ci **maghiaru** spre a documentá necesitatea sa (speciala maghiara (totusi i vatama consciintia nationala, vedienduse — chiaru si prin sanctiunea unui monarchu, carui i a oferitu atata iubire, atata ascultare si atatea siertfe grele, — adusi si lasati in una pusetiune subordinata altui poporu, — cu nemicu mai eminentu ori mai lealu, incatu barbati acelu poporu dela potere se p6ta dupa placulu loru fauri totu felulu de calumnie asupra, — fara de a fi chiamati la ordine. —

Nu mai f6rte pucini dintre poporul de rondu potu cuprinde adeverulu: ca aceste rele nu i vinu dela monarchu, ci dela niscai consiliari esiti din miuloculu unei partite politice egoistice si si-rete. — . . . . .

Asiu av6 de a insirá mai multe cauze de nemultiamire; — de 6race acele inse curgu t6te din cele enumerate, se potu retac6, pentru ca delaturanduse ceste, — celea nu au nici unu intielesu pentru transilvaneni.

Cu unu cuventu, cine voiesce a ved6 pe romanii austriaci — si mai in deosebi pe cei transilvaneni multiamiti cu starea lor politico-sociala, introduca de acele institutiuni publice in statu, cari nu suferu, — ca pop6ra intregi se fia sierbit6rie altoru pop6ra; — de cumva pe alipirea si lealitatea romanilor se mai pune in regiunile deciat6rie vreunu pretiu. —

Brasiovu 19 Februaru.

N6u'a representantia comunala de aici tienú prim'a siedintia in Mercuria trecuta. Dupace se primí juramentulu dela H. Jekelius ca representantu alu orasiului, si Stefanu Rusu, repr. alu districtulu se alesa cu unanimitate de actuariu d. Dr. Eugeniu de Trauschenfels, una incredere, care o merita in t6ta puterea cuventulu. Se mai formá o comisiune de 7 pentru a proiecta o ordine de lucrari pentru representanti. Apoi se alese suplentu de oratoru cu maioritata de voturi Ioane G6tt. — Se mai decise, ca siedintiele representantiei se se tiena dela 4 si v6r'a dela 5 6re. Casele pretoriului se se ilumineze cu gazu si proiectulu de spese se se propuna in siedintia viit6ria.

Se ceti un'a ordine a ministeriului r. ung. pentru apararea tierii si dela comand'a batalionulu 23 de aparatori, care pretinde a se pregati cortelu pentru 350 aparatori (honvedi). Se decide a insarcina oficiulu de cortele se mesur6 spitalulu filialu din Scheiu spre alu ced6 pentru batalionulu de aparatori naimindu si alte localitati necesarie.

Comisiunea de armasari de statu face cunoscutu, ca la inceputulu lui Marte voru sosi aici armasarii de statu spre folosire, provocanduse comunitatea a ingrighi de intretinerea lor. Comunitatea inse se dechiara, ca pentru grasduri va ingrighi, dara nu si pentru intretinere. Se mai desbatu si despre dirivarea apei in strat'a funariloru amananduse desbaterea pe viitoriu.

Amu dori, ca totud6un'a se primimu spre publicare celu pucinu unu extractu din protocolulu romanescu diu partea romanilor despre decisiunile

representantiei, fiinduca la acésta ne indreptatiese legea despre egal'a indreptatire a nationalitatiloru, care in § 20 da dreptu a se purtá protocolulu si in acea limba, in care a cincea parte din membrii votanti afla necesariu a se purtá. — Astadata paresta, ca nici s'a pretinsu asia ceva, cu tóte, ca romanii facu mai multu de a cincea parte din membrii reprezentanti. —

D. generalu preste aparatorii (honvedi din Ardelu) Graef de Libloy a sositu din Clusiu aici, spre a inspectiona batalionulu de aparatori. —

Sibiu 5 Februaru 1870.

(Capetu.)

Dupa ce comunica presedintele, ca s'au denu-mitu conformu § 8 din dispugetiunile transitorie din partea consiliulu administrativu domnii Iosifu Schuster, consiliariu de fuantia r. u., Dan. Artner, Beniaminu Stühler, G. N. Haggi, cá membrii si dlu Adolfu Stoffel cá supletu in comisiunea pen-tru revisiunea computeloru si dupa ce domnulu cons. Schuster, ce reportéza despre lucrarile comisiunei amintite, se da administraturii supreme din par-tea adunarei generali absolutoriulu in privinti'a computeloru anulu primu alu activitatii.

Se procede la alegerea membriloru noi in con-siliulu administrativu, fiinduca domnii br. Bedeus, Dr. Wächter -si dederá demisiunea, ér' pe domnii protopopu I. Hannia si br. D. Uisu ii nimerira sórtea de a esi in conformitate cu § 7 ala dispu-setiuniloru transitorie din consiliu, si candidandu presedintele conformu § 20 alu statuteloru pe con-siliarii cei esiti, afara de Dr. Wächter si br. Ursu, cari dechiara a nu poté primi o realgere, celu d'antaiu din caus'a betranétieloru, ér' aludoilea din cause familiare, si pe domnii Dr. Szabó, P. Dunca, cons. gub. in pensiune, Mangesius senatoru, Boiu preotu gr. or., D. Artner negutiatoru Med. Dr. Arz.

Se aleu d. Hannia cu 114, br. Bedeus cu 112, Dr. Szabó cu 100 si Artner cu 82 de voturi cá consiliari administrativi.

Dupa finirea alegeriloru continua presedintele vorbirea in urmatoriulu modu:

„Urmandu programulu nostru ajungemu acum la propunerile, cari, conformu § 13 si 16 ai sta-tuteloru, nu se tienu de sfer'a de activitate a con-siliulu administrativu si de competinti'a adunarei generali.

Ori ce lucru omenescu are trebuintia de per-fectiunare, si numai usulu si aplicarea formeloru diferite ale sciintiei si ale vietiei practice pota des-coperi lipsele si neajunsele.

Din punctulu acest'a de vedere e datori'a fia-carei corporatiuni a tiené pasu cu pracs'a, a da locu desvoltarei naturale, dar' are si datori'a de a se ferí de precipitare.

Consiliulu administrativu alu „Transilvaniei“ a administratu acum unu anu pe basea statuteloru nóstre fara pedeca, dar' totusi nu póte retacé, ca unele puncte au lipsa de estindere, ér' altele de una interpretare sigura.

Aplicandu principiile aceste consiliulu admini-strativu a decisu, dupa o discussiune matura si apre-tiundu tóte momentele, cari se potu aduce pro si contra, a asiediá din midioloculu seu o comisiune, alegundu pre domnii br. Iosifu Bedeus, Bologna cons. de c. in pensiune, Bruckner advocatu si Kovács consiliariu de comptabilitate in comisiunea a-cést'a si insarcinandu de a desbate impreuna cu domnulu directoru generalu nu numai casurile con-crete, cari au lasatu locu la indoieli in privinti'a interpretarii, dar' si punctele acele ale statuteloru, a caroru largire ar' fi de doritu, si in fine a des-bate asupra mai multoru propuneri, cari s'au sub-sternutu conformu § 19 alu statuteloru din partea unui membru.

Propunerile comisiunei acestia au afluato apro-barea consiliulu administrativu si dlu advocatu Bruck-ner va binevoi a da cetire acelora.

Dlu Bruckner cetesce: „I. Adunarea generala decide, ca § 10 alu partii generale din statute se schimba intr'acolo, ca societatea se indreptatiese a-si estinde activitatea asupra tieriloru translaitane ale monarchiei austro-maghiare si asupra Romaniei, si ca § 11 se largesce intr'acolo, ca marimea cifrei maesimale a risiceloru singurite, cari le póte tiené societatea pe contulu propriu, se se fipseze din par-tea administraturii supreme.“

„In privinti'a modificariloru acestora se se im-puternicesca administratur'a suprema a esoperá in momentul aptu aprobarea inalt. regimu.“

Propunerea acést'a se primesce unanimu.

II. „Adunarea generala decide cu scopu de a miciorá asprimea, care pare a fi cuprinsa in a-linea C. a § 14, ca conclusulu deja adusu din par-tea administraturii supreme prin aprobarea politie-loru, dupa tabel'a II C., in urmarea caroru se re-platescu la incetarea asecuratiuniloru pe vietii com-binate, in casu, candu ar' repausá asecuratulu mai timpuriu, premiele platite pre mai multu cá doi ani numai decatu dupa casulu de mórte, — se incu-viintieza.“

Propunerea se primesce unanimu.

III. „Se decide ca dispugetiunea § 19 sect. II se modifica intr'acolo, ca se potu primi si ase-curatiuni din partea militariloru fara perderea re-sultatulu de asecuratiune prin mórtea urmata in resboiu, déca va avé locu o tabela pentru asecura-tiuni in resboiu, care se va pune cá adausu langa tarifele cealalte.“

Si propunerea acést'a se primesce dupa o scurta desbatere.

Mai departe se apróba interpretarile, cari au afluato cu cale administratur'a suprema a le da locu si cari se comunica aici:

a) „alinea a § 14 sect. II, in urmarea carei se face asecuratiune nevalida, déca platirea premie-loru nu s'a facutu la diu'a decaderei, se interpre-téza cu respectu la determinatiunea urmatória a § acestuia, in urmarea carei are administratur'a drep-tulu de a primi solviri mai tardie, intr'acolo, ca se va recomandá tuturoru organeloru societatii prin-cipialminte aplicarea dispugetiunei ulterioare si li se va da mandatulu a mai primi orice solvire de pre-mie decadiuta inca 30 de dile dupa diu'a deca-derei.“

b) „Ca rescumperarile si reductiunile de ase-curatiuni pe vietia in valóre, cari nu suntu amin-tite specialminte in statute, suntu ertate, avendu locu conformu statuteloru in casurile § 15 sect. II si reintórceri de premii la asecuratiuni esite din valóre.“

c) „Ca la asecuratiuni pe vietia pe casulu mortii se se incete cu ajungerea anulu etatei alu 85-lea cu solvirea premieloru, fiindu anulu acest'a celu de pe urma, care s'a luat de basa la compu-tarea premieloru.“

Dlu consiliariu gub. in pensiune E. Macelariu ar' dori in privinti'a § 14 lit. a), cá se nu se indestulesca cu comunicarea la organele socie-tatii, ci conclusulu respectivu adusu din partea con-siliulu administrativu se se primésca in statute.

Dupa o mica desbatere, la care iea parte dom-nulu advocatu Bruckner, se respinge propunerea acést'a mai cu séma din motivulu, ca schimbarea statuteloru nu e inca oportuna.

Mai departe propune d. Macelariu, ca la § 4 alu part. gen. din statute se se faca adausulu: „De membru are a se privi ori si care actionariu fara privire la numerulu actiiloru ce posede, indata ce a prestatu solvirea pretinsa“, si in consecintia cu acést'a se se faca si schimbarile necesarie in § 30 sect. I, si § 26 sect. II.

Presedintele da in privinti'a acést'a deslusiri comunicandu, ca consiliulu administrativu s'ar fi ocupatu de repetite ori cu intrebarea acést'a inse ar' fi ajunsu la resultatulu, ca propunerea de susu nu se póte primi facia cu § 3 din dispugetiunile transitorie, si primirea ei nu s'ar poté face fara calcarea statuteloru, dubitandu in fine, ca se va concede o astfelu de schimbare de statute.

De altmintrea multumesce propunetoriulu, ca a adusu intrebarea acést'a la discussiune publica, a-venu publiculu ocaziune de a cunoáce opiniunea administraturii supreme.

Bruckner tractéza intrebarea din punctu de vedere juristicu si ajunge la resultatulu, ca posesorii actiuniloru suntu numai creditorii societatii. — A-ducundu, dupa o scurta desbatere, la care ieau parte br. Bedeus si Macelariu, propunerea la votu, se respinge din partea adunarei.

Macelariu propune mai incolo, ca in § 17 alu part. gen. din statute se se dica: „20“ in locu de: „5“ si „200“ in locu de „100“ — vo-turi. Propunerea nu se primesce.

La § 19 sect. II a statuteloru, propune Ma-celariu, ca se se dica dupa: „pericululu de vietia“: „Si atatu ceea, catu si acést'a (adica negri-gea batatória la ochi si intrelasarea) s'ar dechiará in intielesulu legiloru criminale de punivere.“

Si propunerea acést'a se respinge dupa o scurta desbatere, la care iea parte Bruckner, care nu vede nici unu pericolu pentru membrii societatii in dis-pugetiunea acést'a, avendu societatea de a aduce probe despre negrigea séu intralasarea, ce totudé-un'a va fi cu greu. — De altmintrea societatea nu ambla dupa castigu, asia dar' nu-si va tracta mem-brii intrunu modu respingutoriu.

Procedenduse la alegerea membriloru pentru comisiunea de revisiunea computeloru pentru anulu 1870, se realegu revisorii din anulu trecutulu, afara de dlu Artner, care au trecutulu in consiliulu ad-ministrativu, in loculu carui se alege dlu A. Stoffel negutiatoriu si cá supletu dlu Dr. Nemesiu advocatu.

Se trece la obiectulu celu din urma pusu la ordinea dilei, adica la fipsarea valórei marceloru de presentia a domniloru consiliari administrativi si se primesce propunerea dlui Schuster, se re-mana cá pana acum, adica cu 3 fl. v. a.

Reluandu presedintele cuventulu, da o schitia pentru sect. II (asecuratiuni pe vietia) cam in ur-matoriulu modu:

„Nu ve-ti asteptá, cá se producu cifre mari despre unu ramu alu afaceriloru nóstre, activatu numai din 1-a Decembre 1869 — asia dar' de 8 septemani; — avemu registrate in cartile nóstre in-sinuari la asecuratiuni pe vietia in pretiu de

dintr'acestea suntu resolvite:	
a) prin politie . . .	fl. 250.100.
b) „ respingere . . .	„ 30.500.
asia dar' resolvite . . .	fl. 280.600.
se resolvescu acum . . .	„ 175.400.

da sum'a de susu cu fl. 456.000.

Sum'a deja resolvita, representéza o percep-tiune anuala de premii cu 12.000 fl., dintre cari an intratu deja cu finea lui Decembre 3621 fl. 79 cr.

Déca unu ramu alu agendeloru nóstre are in 8 septemani, de candu ecista, unu astfelu de re-sultatulu, credu, ca se va poté dice, ca nu sum san-guiniu, déca cu respectu la conclusiunile de astadi, sperazu, ca vomu fi in pusetiune a arató la adu-narea generala viitória unu castigu insemnatu.

Mi remane acum numai domniloru, se reco-mandu institutulu atatu binevoitiei dvóstre, catu si a inaltulu regimu, roganduve a fi activi in cer-curile dvóstre pentru latirea intentiuniloru nóstre de folosu publicu. — Multiumindu-ve domniloru, pentru participarea cea numerósa la adunarea de astadi si esprimendu inaltulu regimu, representatu aici prin dlu comisariu regescu in numele admini-straturii supreme cea mai ferbinte multiumita pen-tru sprijinulu celu liberalu, de care ne-amu bucu-ratu pana acum, incheiu cu acést'a adunarea. —

St. Reginu.

Tirania si barbaria in comitatulu Tur-dei in contra poporulu.

Calatorindu prin mai multe parti ale Transil-vaniei, si sosindu in Reginu m'amu informatu din date secure, ca judele procesualu Tolvaj Ferencz din comitatulu Turdei cerculu Vajda-Szt.-Ivány a comisu in septemanele trecute o barbaria ne audita intre popórale civilisate.

In 14 Dec. an. tr. candu junii din comun'a Poc'a (Poka), dupa datin'a satésca la romani, de a tiené Duminec'a si in serbatori jocuri, se aflá in jocu, unu argatu alu marelui solgabireu se duce la jocu cu porunc'a judelui procesualu Tolvaj Fe-rencz dicuendu: ca mari'a sa a poruncitu, cá cete-rasii se mérga de locu la mari'a sa, fiinduca are óspeti si cu totii se afla in vóia buna, — prin ur-mare fara de ceterasi nu si mai potu petrece. Fe-tiorii numai decatu au alesu din sinulu loru o de-putatiune, care se mérga la Tolvaj Ferencz cu rugare cá, de órace ei preste totu anulu platescu ceterasii -si fara de aceea densii numai in duminici si serbatori si potu petrece, se se róge, cá se nu fia conturbati, ci se i lase se si petróca.

Deputatiunea, care a constatu din 6 fetiori, rugá pe judele procesualu, cá se i érte, se-si póta petrece; Tolvaj inse de odata incepe ai palmui si bate; dupa aceea a poruncitu, cá se i lege pe toti cu lantiuri de carrasi funi de stalpii tarnatiului casei lui, — si asia de séra pana deminétia iau tienutu le-gati cu manele la spate! Deminétia éra ii au palmuitu, dupa aceea ii au trantitu si calcatu cu pitiórele. Afara de aceste se mai vorbesce, ca den-sulu a mai legatu pe unulu cu pitiórele de o grinda si l'a tienutu cu capulu in diosu mai bine de o óra.

In urm'a tiraniei si a barbarismulu acestuia parintii aceloru juni maltratati si chinuiti l'au arata-tu la comitele supremu; inse se vorbesce, ca lu voru absolvá, de órace si de alta data a mai co-misu astfelu de tiranii si totudéun'a l'au absolvatu pentruca e unu clientu.

Pe aici ómenii astepta cu curiositate se véda,

ce pedépsa va capetá judele procesualu, carele a escelatu in tirania cá si tiranulu Tofaleniloru.

Éta fructele dualismului, éta despotismulu un-gurescu si in urma éta administratiunea cea libe-rale — constitutionale maghiara din secl. 19-le!*)
Unu calatoriu.

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 9 Febr., dupa ce se cetise unu § din proiectulu de lege pentru infiintierea curtei supreme de comptabilitate de statu privitoriu la neconcederea, cá presedintele si consiliarii se fia ruditi, si dupace se incredintiéza acésta comisiunei centrale spre referada, se pune inainte la ordinea dilei desbaterea generale asupra bugetului min. de interne.

Csiky Al. incepe desbaterea vorbindu in contra postului de 400.000 fl., asiadiatu in bugetu pentru postulu reg. comisariu in Ardelu dicundu, ca nu e constitutionale si nu se póte motivá, pen-truca dupa dlu comisariatulu trebuie se incete, Transilvani'a prefacunduse in simple comitate.

Toth Wilhelm secretariulu de statu, apara pe fostulu min. Wenkheim, despre care disese Vá-rady in siedinti'a trecuta, ca a facutu pre multe neajunsuri prin comitate cu tramiterea comisariilor, cu spargerea clubului democratiloru etc., inse nu i succese. Simonyi combate pe Toth si in fine intréba, ca fói'a oficiale „Kol. Közlöny“ de unde -si trage venite, ca in bugetulu min. de interne nu se afla. Rajner raspunde, ca dóra se sustiene din venitele ei proprie.

Col. Tisza consiliaza pe min. Rajner, cá se faca dispusetiune a se eruí prin politia aplicarea venitului diurnalului oficialu „K. K.“.

Carolus Zeyk secretariu de statu dechiara, ca si regimulu ar' dori desfiintierea comisariatului reg. din Transilvani'a, inse o esecutare pripita ar' fi daunatiósa si inca nu se póte face. Starea lu-crului in Transilvani'a pentru presentu nu pre insufla multa ingrijiare, totusi póte se insufe de aici in-colo, déca zidaririloru de nationalitate anumitu in-tre romani nu se va pune frenu. Coperisiulu ce e dreptu e oblu, inse sub densulu se afla ascunse viscolu si furtuna! Si deregatori'a de desdaunarea pamentului ar' trebui se se administreze prin o persóna de caracteru intocma inaltu, cá r. comisariu, déca e, cá increderea poporului se nu se sleiéscá cu totul catra acestu oficiu. (Nu persónele, ci faptele persónelor si spiritulu de dreptate si ade-veru lipsesse pe persóne de incredere!)

Schwarz dice, ca in Ungari'a abia vine la 148 mile patrute unu spitalu, pe candu in Boemi'a vine unu la 12 mile. In tóta Ungari'a se afla numai 33 spitale si numai unulu din acestea se sustiene de statu, deci provóca pe regimu se aiba grigia de interesele generali ale tieriei.

Min. P. Rajner repórta, ca in proiectele de-spre dreptulu municipale si comunale se va face dispusetiune si despre acésta.

Dr. Hodosiu protestéza in contra afirma-tiunei secretariului de statu Zeyk privitoria la aci-tiarile de nationalitate si cumca ar' fi facutu alu-siune, cá cum romanii ar' fi cei ce pregatescu fur-tuna. Romanii nu suntu dusmani maghiariloru, ci contrari regimului un-gurescu, care in Transilvani'a gramadesce abusuri mai multe decatu in Ungari'a.

Sig. Borlea. „Alb.“ On. casa! In sesiunea trecuta a fostu datina, ca déca a vorbitu atare a-blegatu nationalu, s'a sculatu din cealalta parte (drépt'a) unu ablegatu si lu atacá de regula cu suspitiunari; in sesiunea de estimpu n'amu oserbatu acésta; acum inse dlu ablegatu si secretariu de statu introduce una sistema nóua si se incérca se acopera si scuse, smintele si schiopaturile regimului prin suspitiunarea tuturor romaniloru respective a unei natiuni intregi.

Se póte, ca dlu ablegatu si secretariu de statu prin aceea, ca intrebuintiéza spre aperarea regimu-lui suspitiunarea unei natiuni, — crede, ca face patriei servitiu bunu, eu inse resolutu o negu.

Altecum ar' poté sci dlu ablegatu si secretariu de statu, ca suspitiunarea, arma vechia, e ruginita, séu mai multu o marfa fara pretiu (ilaritate), ca-

*) Pentru asemeni tiranii poporulu ar' trebui se pretenda pedépsa in bani, care or' pe unde se se esecuteze pentru fondulu academiei romane de drepturi, cá se aiba si romanulu scóle de drep-turi, — ca in chipulu acesta credemu, ca in scurtu s'ar imulti, ér' de alta parte ii vomu invetia trac-tarea umana dupa pretensiunile seclului civilisa-tiunei; numai cu fruntea redicata se descoperimú tiraniile. — R.

rea n'o mai admira nime cá lucru nou, si póte nu-mai o doride.

Si in parerea mea dlu ablegatu si secretariu de statu Zeyk asia a patit'o cu suspitiunarea acé-st'a, cum ar' pati-o unu aurariu ce ar' pune in espusetiunea boltei sale intre pretióse o parechia de calciuni rupturosi (ilaritate), — si eu nu dicu, ca acei calciuni rupturosi n'ar aflá admiratori, si mai alesu la clas'a de diosu a poporului, dar' nici ace-stia n'ar admirá calciunii rupturosi cá lucru nou si ne mai vediutu, ci ar' deride si batujocuri proprie-tariulu boltei, carele i a pusu in espusetiunea bol-tei sale (ilaritate.)

Ce se referese la bugetu, marturisescu, ca de ar' depinde votarea aceluia dela mine, asia precum nu depinde, pe acésta numai atunci'asiu primí, déca m'ar asecurá dlu ministru, ca de astadi inainte ar' procede cu mai multa dreptate si ecuitate facia de nationalitati, ca-ci de candu s'a infiintiatu regimulu un-gurescu, nationalitatile nemaghiare au fostu trac-tate cu fórté multa nedreptate si necuitate, — nu voiescu se le insiru, de o parte, cá se nu se dica, ca infirarea loru n'are locu aici, de alta parte fiinduca antevorbitorii mei doi colegi au amintitu destule, — si numai spre aceea rogu pe dlu mini-stru cá in viitoriu se fia cu mai multa dreptate si ecuitate facia de natiunile (o vóce: nationalitatile! Borlea accentuéza: natiunile!) nemaghiare, cá asia pe viitoriu si noi se putemu votá bucurosu buge-tulu. (Aplause in stang'a estrema.)

Indata dupa acésta se incepú desbaterea spe-ciale si se votá tit. I administratiune centrale cu 365.400 fl. tit. II comitate, districte si scaune cu 7.355.229 fl. —

Siedinti'a din 10 Februaru se ocupá cu con-cederea ori neconcederea virementulu in bugetu, fiinduca comisiunea finatiara recomandá, cá se nu se coacéda. Toth recomanda, cá celu pucinu pe an. 1870, adica pana la regularea municipalorulu se se amane aplecarea mesurorulu propuse de comisiune, candu comitatele voru fi silite a-si elaborá si mot-ivá mai bine bugetele.

Tisza apara propunerea comisiunei.

Sig. Borlea. On. casa! La oserbatiu-neá dlu secretariu de statu Wilh. Toth, cumca com-itatele in bugetele lor n'ar motivá de ajunsu su-mele cheltuieliloru, voiescu se facu oserbatiune, ca erá bine déca spunea si aceea, ca cum are datina ministeriulu a motivá miciorarea dotatiunei, si fiinduca densulu n'a spus'o, voiú spune-o eu, adica ca de felu n'are datina a motivá stergerea si re-ducerea ei; le face fara verce motivare dupa draga voi'a lui (ilaritate).

Sum liberu a amintí unele casuri speciale, in ce modu au datina comitatele a-si motivá bugetele, si cum -si motivéza ministeriulu stergerea. In com-itatulu nostru e acoperisiulu casei cottense atatu stricatu incatu trece ploia prin elu; alaturandu planulu architecturulu si conspectulu speselor in preliminarulu cottulu, de 3 ani amu cerutu spe-sele trebuintióse pentru repararea acoperisiului, inse in totudéun'a abia diumetate din sum'a ceruta s'a aplaciatu, si asia, precum spusei, ploua in eas'a cottensa, si numai de aceea, fiinduca in loculu su-mei de 600 fl. recerute pentru reparatiune, care suma erá motivata prin conspectulu speselor fa-cutu din partea architecturulu, ministeriulu in totu anulu a stersu 300 fl. fara tóta motivarea, si asia din lips'a sumei recerute, acoperisiulu a ramasu ne-reparatu. (O vóce: nu strica cá ploua! Borlea: Firesce, ca nu strica, ca-ci de aceea nu plóua in palatulu din Pest'a alu ministerulu.) Imbracamen-tulu servitoriloru cottensi, comitatele asia au datina a'lu motivá, ca ceru consemnarea pretiuriloru dela negociatori, croitori si calciunari, prin carea dove-descu, ca o parte séu alt'a a imbracamentulu cu catu se póte comperá, si acestea le alatura la bu-getulu substernutu ministeriului. Ministeriulu inse fara verce motivare sterge din sume cum i place; asia d. e. pentru o cascheta de parada a stabilita 1 fl. 20 cr., apoi placa cu 1 fl. 20 cr. a comperá caschete de parata. (Ilaritate; mai multe voci: dieu cu acelu pretiu nime nu le vinde.)

A mai disu dlu secretariu de statu, ca unoru comitate le mai remane si prisosu; aceea e adeve-ratu, inse scie on. casa unde se nasce acelu pri-sosu? De órace la intreprinderi si lucrari mari, ministeriulu din sum'a receruta incuviintiéza numai $\frac{1}{2}$ séu $\frac{1}{3}$ parte, acea lucrare séu intreprindere nu se efectue, si asia de aici póte se remana prisosu.

In multe locuri comitatele asia -si ajuta, ca locurile deregatoriloru, devenite vacante, le lasa góle timpulu indelungatu spre daun'a poporului, si din salariile lunarie ale acestora suplinescu reductiunile nemotivate ale ministeriului (aprobari).

Despre datele acestea dlu Wilh. Toth secre-

tariu de statu, usioru se póte convinge, ca-ci la ministeriu se afla cate unu ecemplariu din buge-tele comitatelor. (Aprobari in partea stanga.)

Sal. Vukovits sustiene, ca pana ce nu voru fi indreptatite comitatele insele a aruncá contribu-tiune pentru acoperirea speselor lor, pana atunci voru fi silite a asteptá dotatiune dela dieta, si den-sele se nu spereze, ca regimulu li va da sume de bani dupa cum i va placé lui. Densulu deci o contra virimentulu.

Em. Huszár -si apera mai odata propunerea.

Ministrulu Rajner dechiara, ca are intentiu-neá éra si a introduce cassele domestice in comitate, dar' acésta potendu-o face numai in anulu viitoriu, róga cas'a cá estimpu se priméscá virimentulu.

Se votéza acum asupra propunerei lui Em. Hu-szár, carea se respinge cu mare maiortate.

Titl. 2, rubric'a 4 preliminaru sumn'a de 263.125 fl. pentru salariulu comitiloru supremi din Ungari'a si Transilvani'a, capitaniloru supremi, judi supremi regesci, comitelui sasescu si personalu-lui lui.

Danielu Irányi face propunerea cá salariulu comitiloru supremi, ce se urca preste 3000 fl., se se reduca la 3000 fl.

Vincentiu Babesiu apera propunerea lui Irányi, aducundu intre altele de argumentu, ca pre candu la anii 1860 si 1861 se lucrá in Vien'a de schimbarea politice si sistemei, atunci reprezentantii maghiariloru criticasú multu scumpetea sistemei lui Bach si diceau, ca déca se va dá Ungari'a in ma-nele lor, ei voru pune in fruntea comitatelor capi dintre nobilii prosinati, cari voru servi gratis. Acum vedemu, ca intr'adeveru s'au pusú capi mai numai din cast'a nobililoru, inse capii nu numai cá nu servescu in daru, ci din contra suntu plati-ti multa mai scumpu, decatu cei de sub absolu-tismu. Catra acésta, totu acei capi mai au si o influentia fórté mare; legelativa, in cas'a de susu, si administrativa, prin postulu lor, si acea influen-tia o esplotéza intru folosulu reale alu castei lor. Ei deci pe cont'a poporului au avantagie late, cari nu este cu cale a le suferi.

P. Szontágh dice, ca déca e adeverata a-firmatiunea, ca rangulu unui comite supremu e nu-mai diguitate si nu oficiu, atunci, in numele dom-nului, denuméscá regimulu aristocrati de comiti su-premi, dar' nu li dă salariu. Déca inse comitele supremu e prefectu, atunci se se reduca salariulu, inca nu precum propune Irányi, ci se se introduce sistem'a vechia de clasificatiune, in urmarea careia comitii supremi se capete salariu in proportiune cu estinderea si proportiunea comitatului, inse asia cá 3000 fl. se fia maximum.

Wilh. Toth afirma, ca regimulu nu dove-desce tendintia aristocratica prin aceea, ca denu-mesce de comiti supremi mai totu aristocrati, ca-ci densulu face ast'a numai din cauza, pentruca scie, ca ómeni seraci n'ar voi (!?) se fia comiti supremi.

Em. Ivánka e cu totul de alta parere, re-gimulu nu póte dice, ca nu urmaresce tendintie ar-istocratice, atare afirmatiune s'ar demintí prin im-partirea multeloru orduri, titluri si diplome nobili-tarie. Apera propunerea lui Irányi.

Pe langa Irányi se dechiara si E. Stanescu.

Presiedutele pune la votu propunerea comi-siunei finantiare si acésta se respinge cu maiori-tate. Presiedintele enuncia decisiune contraria a-cestei votari, stangacii protestéza contra acestei e-nunciari.

Presiedintele ordina acum numerarea voturi-loru si se constatéza 127 voturi pro si 118 voturi contra.

C. Tisza observa, ca acésta votare nu póte fi valida de órace si ablegatii croati au votatu, cari inse n'au acestu dreptu in casulu acésta, re-feritoriu numai la relatiunile Ungariei.

Zsedényi si Csengery din contra afirma, ca ablegatii croati au dreptulu a votá.

Presiedintele dechiara votarea de anulata si propune inceperea unei votari nóue. Votarea se a-mana pe mane.

Acum urma una confusiune mare, protestandu multi contra unei votari nóue; presiedintele se vede silitu a suspinde siedinti'a pe 5 minute.

La redeschiderea siedintiei se continua desba-terea speciala.

Tit. 3 si 4 „Orasie regesci libere“ si „Ora-sie cu magistratu ordinatu“ se votéza cu sum'a de 819.000 fl.

Tit. 5. „Spese comune de administratiune“ suntu preliminaru cu 1.080.000 fl.

Pusetiunea „Afaceri sanitarie“, se votéza cu 555.655 fl.

Comisiunea finantiara propune cá cas'a se in-

drume ministeriului in afacerile sanitare a prezentat casei proiectu de lege.

Rajner se alatura acestei propuneri, si la votare se primesce.

Pusetiunea 2: „Casa de nascere“ 20.000 fl.; 3: Casa de copii lapedati 8000 fl.; 4: „Cas'a nebunilor“ 187.349 fl.; 5: Spese pentru securitatea publica 150.000 fl.; 6: Spese de escortare 20.000 fl.; 7: Premie pentru prinderea lotrilor 3000 fl.; 8: Premie pentru scaparea vietii 1000 fl.; 9: Premie pentru sterpierea animalelor rapitorie 3000 fl. Tote aceste sume se primescu fara desbatere.

Posit. 10: „Teatrulu nationalu“, 62.000 fl.

Sig. Borlea. On. casa! De si prin legea din anulu 1868, candu s'a incercatu deslegarea cestiunei importante de nationalitate, ce inse de feliu n'a succesu, — spre vatemarea si amaratiunea natiunilor, s'a pusu pe papiru, ca in tiéra ecviste numai una natiune, adica natiunea maghiara, totusi déca privimu la salónele de lege si tienemu revista preste tiéra, fara indoiéla ne convingemu, ca aici ecvistu mai multe natiuni; deci déca suntu in fapta mai multe natiuni in tiéra, si regimulu din contributiunea cetatianiloru incassata si prin ecsecutiunea, a voitu se subventioneze teatrulu maghiaru, din punctulu de vedere alu dreptatii si egalitatii ar' fi trebuitu se se ingrigésca de subventiune anuala si pentru teatrele celorlalte natiuni respective marirea fonduriloru acestor'a; si déca asiu vedé espresu si ecsecutatu acestu principiu dreptu in bugetu, atunci n'asiu vorbí la punctulu acest'a, — inse de órace e evidentu, ca regimulu din contributiunea incassata dela toti cetatienii voiesce se subventioneze numai teatrulu ungurescu, mi tienu de detorintia la acést'a a face oserbarea, ca in parerea mea, urmandu dreptatea si ecuitatea séu ar' trebui se se subventioneze teatrele tuturoru natiunilor, respective fondurile acestor'a, séu nici unulu (sgomotu).

Si fiinduca in anulu trecutu a cadiautu propunerea unui ablegatu nationalu ca fondurile teatreloru tuturoru natiuniloru se se provéda cu subventiune din partea statului, eu nici nu pasiescu cu atare propunere, ci de o parte basatu pe cele ecspuse pana aici, de alta parte amesuratu principiuulu modernu in politica, ca regimulu, déca voiesce cá artea se fia libera si se inflorésca, s'o ajutare miulocitu si nu nemidulocitu, adica se i faca calea neteda si delature pedecile si pe langa rezervarea dreptului de supraveghiare, se i dè libertate deplina, nu inse prin subventiune s'o iè sub tutel'a sa si se subordine lui; ca-ci e nenagaveru, ca de se ajutara cineva cu bani, acela se pune prin acést'a sub tutela; celu ce e sub tutela apoi dovedesce pe de o parte necapacitatea de a sustiené insusi, pe de alta parte se despoia de libertate si nedependintia; ast'a marturesce si dical'a latina: „qui prae-mium accepit, libertatem vendidit“; in parerea mea apoi artea, déca o despoiamu de libertate si o supunemu tutelei, nu póte se inflorésca. De aici urméza, ca déca subventioneza regimulu teatrulu maghiaru, prin acést'a lu pune sub tutel'a sa si lu despóia de libertate.

Apoi scimu, on. casa, ca cei mai mari inventiati si artisti, nu prin subventionarea regimeloru au devenitu mari, ci prin poterea loru vitala, prin spiritulu loru, si mai cu séma prin libertatea de carea s'a nutritu, si déca nu puteau aflá libertate in patri'a loru, emigrau in acea tiéra, unde nu se punea bariera libertatii si nedependintiei loru, — si ce se póte dice despre individi, se póte dice si despre institute.

Nu subventiune trebuie dloru, artei, ci libertate, — libertate dati artei, literaturii si tuturoru natiuniloru din tiéra (sgomotu), si artea, literatur'a si tiér'a va inforí, ér' popórale voru fi fericite si indestulate (sgomotu).

De aceea facu propunerea ce a facut'o ableg. Franciscu Déak in anulu 1868, cá din bugetu se se stérgea sum'a de 62.000 fl. subventiune pe sém'a teatrului ungurescu, — acésta propunere amu onóre a o prezentá si in scrisu.“

Mai multi ablegati se insinua la vorbire, dar' fiindu timpulu inaintatu, presiedintele aredica siedinti'a. —

In siedinti'a din 10, 11 si 12 Februaru deputatii romanii, candu se mai desbatu rubric'a bugetului pentru teatrulu nationalu maghiaru 62.000 fl., pledara in interesulu natiunei sale si d. Dr. Hodosiu si pretinse si pentru teatrulu nationalu romanu 200.000. Fù sprijinitu de Cucu de Borlea, care pretinse cá séu nici unulu séu se se sprijinésca si teatrele na-

tionale. Se intielege, ca maghiarii le-au aratatu cotulu, dara vomu refera mai pe largu. — Academia!

AUSTRO-UNGARI'A. Vien'a. Culegatorii de litere la tipografele din Vien'a si Pest'a din intielegere comuna facura pretensiune de diurne mai mari. Redactorii inse si tipografii intindu córd'a loru intocma. E unu semnu caracteristicu alu timpului. — Pres'a sub titlu'a „bochesicu“ referéza, ca crivoscianii se improtivescu la numerarea poporului si amenintia, ca voru taia in bucati pe cei ce voru cuteza a o intreprinde. Ei protestéza si in contra intarituriloru si se pare ca suntu gata a-si sprijini protestulu si cu arm'a in mana. Armat'a austriaca se afla inca tóta acolo, de indemana la cauza orientala. —

Cronica esterna.

ROMANI'A. Noulu ministeriu se prezentá in camera in siedinti'a din 3 Februaru. D. Al. G. Golescu cetesce mesagiulu domnescu din 2 Febr. sub Nr. 171—172, prin care se da in scienti'a camerei, ca min. e compusu astfelu:

Al. G. Golescu pres. alu consiliului, min. de interne si ad interim la esterne.

Col. G. Manu min. de resbelu; D. I. Cantacuzino la finantia; D. P. Vioréau la justitia; D. G. Marzescu la culte si instructiune publica; D. D. Cozadini la lucrari publice. Dupa acésta d. Golescu cetesce program'a politica a noului min. Lahovari, dice, ca fractiunile, cari au resturnatu fostulu min., dupa cuprinsulu própramei, au apromisu concursulu seu noului min. si mai adauge: nu ve amu adusu noi, dar' fiti bineveniti, apoi mai róga pe maioritate a face se vina mai curundu la discusiune bugetele, cá se ésa din situatiunea neordinata si apromite concursulu pe catu va fi vorba a votá legi finantiale, legi de drumuri de feru, mai crede, ca min. acesta e numai min. de transitiune.

George Brateanu si face interpelari primului min.: 1. care-i suntu fortiale morale din camera si din tiéra, pe care comptéza cabinetulu, cá se se sustiena? 2. care-i suntu apretiarile sale in privinti'a compunerei unui guvern in modu neconstitutionalu si care nu e espresiunea camerei? Desvoltandu aceste interpelari dice, ca cabinetulu de astadi representa totu aceasi lipsa de principia si sisteme, cá si min. Ghica si pune cestiunea, cá camera se se pronuntia.

Golescu raspunde, ca fractiunile camerei intrunite in maioritate, completanduse centrulu din elemente din drépt'a, i au facutu o maioritate de 60 dep., cari i au manifestatu increderea si asta e fortia lui morala si camer'a si trecu in adeveru la ordinea dilei cu 67 voturi in contra la 31; prin urmare min. fia si de transitiune s'a asediatu acum odata. Inse pana candu cabinetulu nu va prezentá liberalismulu constitutionale luat de mana cu romanismulu, stabilitatea si solidaritatea dorita si reclamata de viéti'a nationale voru suferi. —

In Galati a aparatu unu diurn. nou „Briulu rosu“ liberalu democraticu cu devis'a „Curagiu si perseverantia“, ésa odata pe septemana cu 12 lei. „Gardistulu civicu“ ne referéza, ca va esí si unu alu treilea diurnalu in Galati, cá unu feliu de monitoriu. — Romanii ar' trebui se ocupe cu totu adinsulu locurile de pe marginea Dunarei in posesiune, mai vertosu prin orasiere, ca nu va trece multu timpu, candu voru representá negociulu nu numai europénu, ci si celu asiaticu, numai de nu le ar' luá strainii din mana acésta rola marétia. — Romanulu se vorbésca mai pucinu, dar' se faca catu de multe. — In Bucuresci a reaperutu „Tiéra“, „Adunarea Nationale“ inse espirá. —

In Iasi s'a serbatu diu'a santitoru trei ierarchi, cá si in Blasiu. Archiereulu Suhopanu celebrá divinele. Corpulu profesoralu si publiculu mersera in sal'a scólei Vasilie Lupulu, unde rectorulu universitatii a tienutu unu discursu in memori'a celoru 3 fundatori: Vasilie Lupulu, metrop. Veniaminu si G. Asachi. —

Parisu 12 Febr. „R.“ S'au facutu mai multe arestari, suptu acuzarea de complotu in contra vietii imperatului. Nesce epistole compromitetórie ale lui Rochefort, gasite asupra unui individu arestatu, voru servi de basa unei instructiuni minutióse.

Rochefort a tramisu o epistola presiedintelui camerei, prin care i propune se puie ministeriulu in acuzare, pentru acitiare la resbelu civile. —

Londr'a 14 Februaru. Diuariulu „Times“ afla, ca Franci'a, blamandu absolutismulu guvernului papale, ar' fi notificatu Papei otarirea de a rechiamá trupele sale de ocupatiune, ca-ci Franci'a va puté garantá integritatea teritoriului papale si fara garnisón'a sa de ocupatiune. —

Berlinu 14 Februaru. Reichstagulu s'a deschisu; discursulu regelui accentua multu asupra organizari confederatiunei Germaniei de nordu, ale carei tractate facu se profite si Germani'a de sudu. Regele se bucura, ca pacea nu e intrerupta si ca se intemeiéza opiniunea, ca armat'a nu este chiamata decatu numai a protege propri'a independintia a fiacarei tieri. —

Din Constantinopole se scrie, ca turcii voru aduna unu corpu de armata de 46.000 pe la forturile in marea adriatica si catra Muntenegru, numai in Antivari voru fi 5000 si acést'a sub comand'a lui Dervis-Pasia, care inca fù in belulu in contra muntenegreniloru.

In Albani'a se lucra mereu la o insurectiune in contra Turciei. Muntenegrenii inca suntu pregatiti cu arme nóue. Austri'a si Turci'a inse se afla andemana pentru casu, candu s'ar aprinde foculu causei orientale. — Garibaldi, dupa cum scrie „Nord-Est“, a apromisu, ca va merge in Greci'a cu vreo dóue mii de camesi rosie si prin Corfu s'au tramisu arme nóua la Albani'a, éra regele Georg din Greci'a avù intelnire la St. Maura cu o persóna de incredere a principelui de Muntenegru. —

Unu dominiu la tiéra.

Ura óra departare dela Osiorheiu de Kézdi (Kézdi-Vásárhely) unu dominiu, ce cuprinde 295 juguri de aratura si fenaia, provediutu cu una móra de macinatu cu patru róte, cu fundu instructu deplinu, cu tóte masinele de agricultura si cu turmele de oi de soiu nobilitatu, se afla de datu cu arenda. — Informatiuni mai de aprópe se dau in bolt'a de lipscania a dd. **M. si L. László** in Brasiovu. — 2—3

Se afla la

A. Reichard et Comp.

in Vien'a Elisabethstrasse 6, in Pest'a Deákplatz 3, in Prag'a Rossmarkt 778, in Carlsbad Mühlbadgasse 480, in Triestu Via Ponte rosso 3, in Clusiu Alte Burg 213, in Lemberg Wallgasse 288.

BIBLI'A,
séu
sant'a scriptura a testamentului
vechiu si nou,

in limb'a germana, maghiara, boema, polóna, italiana, romana, slovena, evreica, gréca, angla, franca, turcésca, chinea si in multe alte limbe dupa catalogu, care se dá gratis.

Testam. nou leg. in pandia dela 12 cr. in susu. Tóta bibli'a legata in pele dela 60 cr. in susu.

Comandari in pretiu de 5 fl. v. a. se ecsecuta gratis si francate. 3—12 g.

CURSURILE

la bursa in 18 Febr. 1870 sta asia:

Galbini imperatenci	—	—	5 fl. 82½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	121 „ 25 „ „
London	—	—	124 „ 10 „ „
Impromutulu nationalu	—	—	60 „ 60 „ „
Obligatiile metalice vechi de 5%	70	45	„ „
Obligatiunile rurale ungare	78	50	„ „
„ „ temesiane	77	50	„ „
„ „ transilvane	74	—	„ „
„ „ croato-slav.	85	50	„ „
Actiile bancului	—	—	725 „ „
„ creditului	—	—	265 „ 20 „ „